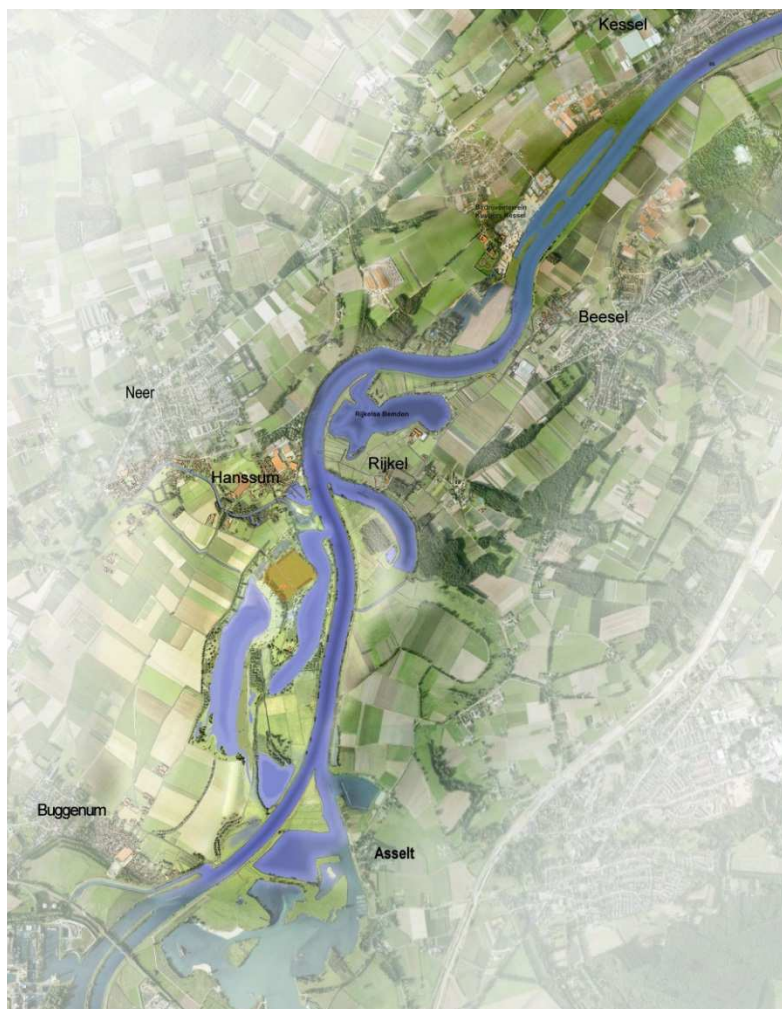

Integrale Gebiedsontwikkeling

Wijnaerden

Natuurtoets VKA

Voorkeursalternatief (VKA)

Natuurtoets ontgronding gebiedsontwikkeling Wijnaerden voorkeursvariant

Natuurtoets ontgronding gebiedsontwikkeling Wijnaerden voorkeursvariant

---

<p>Colofon</p> <p>Status: versie 9 november 2016 Concept</p> <p>Projectnummer : P046 Bestandsnaam : Natuurtoets ontgronding gebiedsontwikkeling Wijnaerden voorkeursvariant</p> <p>Opdrachtgever: Zand en grindbedrijf Kuypers bv</p> <p>Auteur: Marcel Bonder</p>
<p>© Copyright 2016 Ecoplanning, Maastricht</p> <p>Ecoplanning Kasteel Aldengoorstraat 7b 6222 WH Maastricht Tel : 0(0 31) 43 3649338 E-mail: marcelbonder@eco-planning.nl Website: www.eco-planning.nl</p>

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Leeswijzer	7
2	Onderzoeksmethode	9
2.1	Algemeen.....	9
2.2	Literatuuronderzoek.....	9
2.3	Soortgericht onderzoek	9
2.3.1	Grondgebonden zoogdieren.....	9
2.3.2	Vleermuizen.....	11
2.3.3	Vogels.....	11
2.3.4	Amfibieën, reptielen en vissen.....	12
2.3.5	Ongewervelde soorten	12
2.3.6	Planten.....	12
3	Resultaten en effectbeoordeling	13
3.1	Grondgebonden zoogdieren.....	13
3.1.1	Das.....	13
3.1.2	Bever	16
3.1.3	Overige grondgebonden zoogdieren.....	16
3.1.4	Toetsing wet natuurbescherming	17
3.2	Vleermuizen.....	17
3.2.1	Algemeen.....	17
3.2.2	Rosse vleermuis	17
3.2.3	gewone dwergvleermuis.....	18
3.2.4	Toetsing wet natuurbescherming	20
3.3	Broedvogels.....	21
3.3.1	Buizerd.....	21
3.3.2	Havik.....	21
3.3.3	Huismus.....	21
3.3.4	Kerkuil.....	21
3.3.5	Sperwer	21
3.3.6	Stenuil.....	21
3.3.7	Akkervogels	21
3.3.8	Toetsing wet natuurbescherming	22
4	Conclusie.....	24

1 INLEIDING

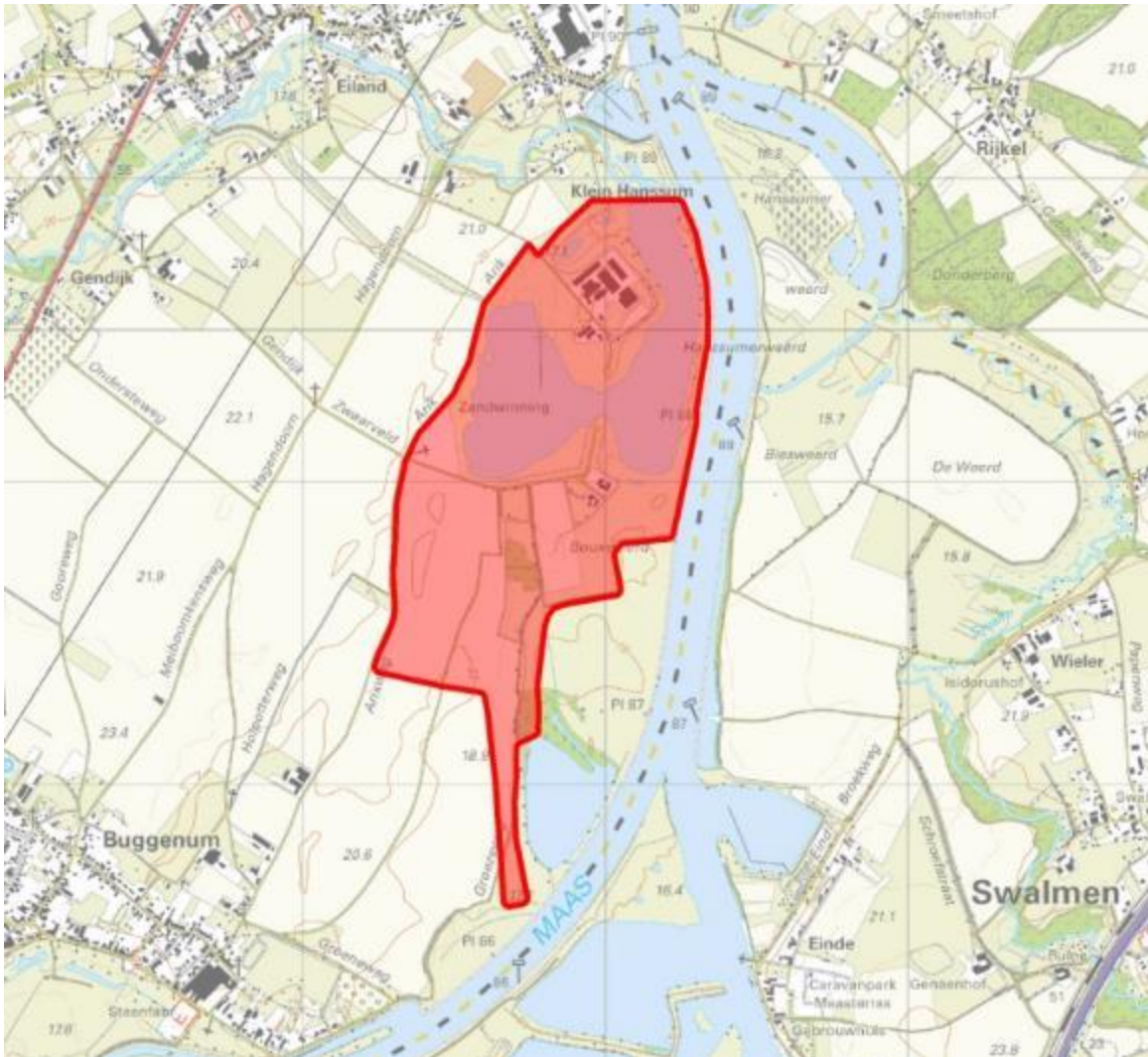
1.1 AANLEIDING

Sinds het jaar 1997 wordt door Zand- en Grindbedrijf Kuypers B.V. (ook wel Kuypers Kessel genoemd) door middel van een delfstoffenwinning gewerkt aan een hoogwatergeul ten zuiden van de kernen Neer en Hanssum, in de gemeente Leudal (zie figuur 1.1). Vanuit dit project wordt voor een belangrijk deel voorzien in de behoefte aan bouwgrondstoffen (zand en grind) in de regio Noord- en Midden-Limburg. Gedurende en na afloop van de ontgroning wordt het gebied omgevormd tot een natuurgebied met extensief recreatief medegebruik. Het project was aanvankelijk enkel bedoeld voor de delfstoffenwinning, zoals genoemd in het provinciaal ontgrondingsplan uit 1992 en had slechts een zeer beperkte nevenbedoelstelling in het kader van de hoogwaterbescherming.

Gelet op de nieuwe eisen en beleidsambities ten aanzien van hoogwaterbescherming (meer 'ruimte voor de rivier'), is het initiatief ontstaan om ten zuiden van de bestaande locatie een groter gebied te ontwikkelen. Het oorspronkelijke inrichtingsplan wordt daarom met de werkgroep Wijnaerden doorontwikkeld tot een volledig nieuw plan, waarbij een totale gebiedstransformatie tussen de haven van Hanssum en het gebied Bouxweerd plaats vindt en de bestaande intensieve veehouderij wordt gesaneerd. Dit leidt uiteindelijk tot de integrale gebiedsontwikkeling Wijnaerden. Naast rivierverruiming in het kader van hoogwaterbescherming, komt hierbij ook ruimte vrij voor andere ontwikkelingen, waaronder natuurontwikkelingen en rode ontwikkelingen. Daarnaast kunnen er dankzij dit project, middelen gegenereerd worden waaruit projecten in de directe omgeving van het plangebied Wijnaerden kunnen worden gefinancierd die bijdragen aan een maatschappelijke meerwaarde voor de omgeving .

Voordat de uitvoering van de integrale gebiedsontwikkeling Wijnaerden kan worden opgestart, dienen diverse procedures te worden doorlopen. De plannen passen niet binnen het vigerende bestemmingsplan buitengebied Leudal dat in februari 2014 is vastgesteld. Er moet daarom een nieuw bestemmingsplan voor het gebied worden opgesteld . In aanvulling op deze planologische aanpassing dient voor dit project onder andere ook een ontgrondingsvergunning te worden aangevraagd. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten in het gebied en de mogelijke gevolgen ervan voor de omgeving, is het volgens de Wet milieubeheer (Wm) wettelijk verplicht om gekoppeld aan de besluitvorming over het bestemmingsplan en de ontgrondingsvergunning een milieueffectrapportage uit te voeren.

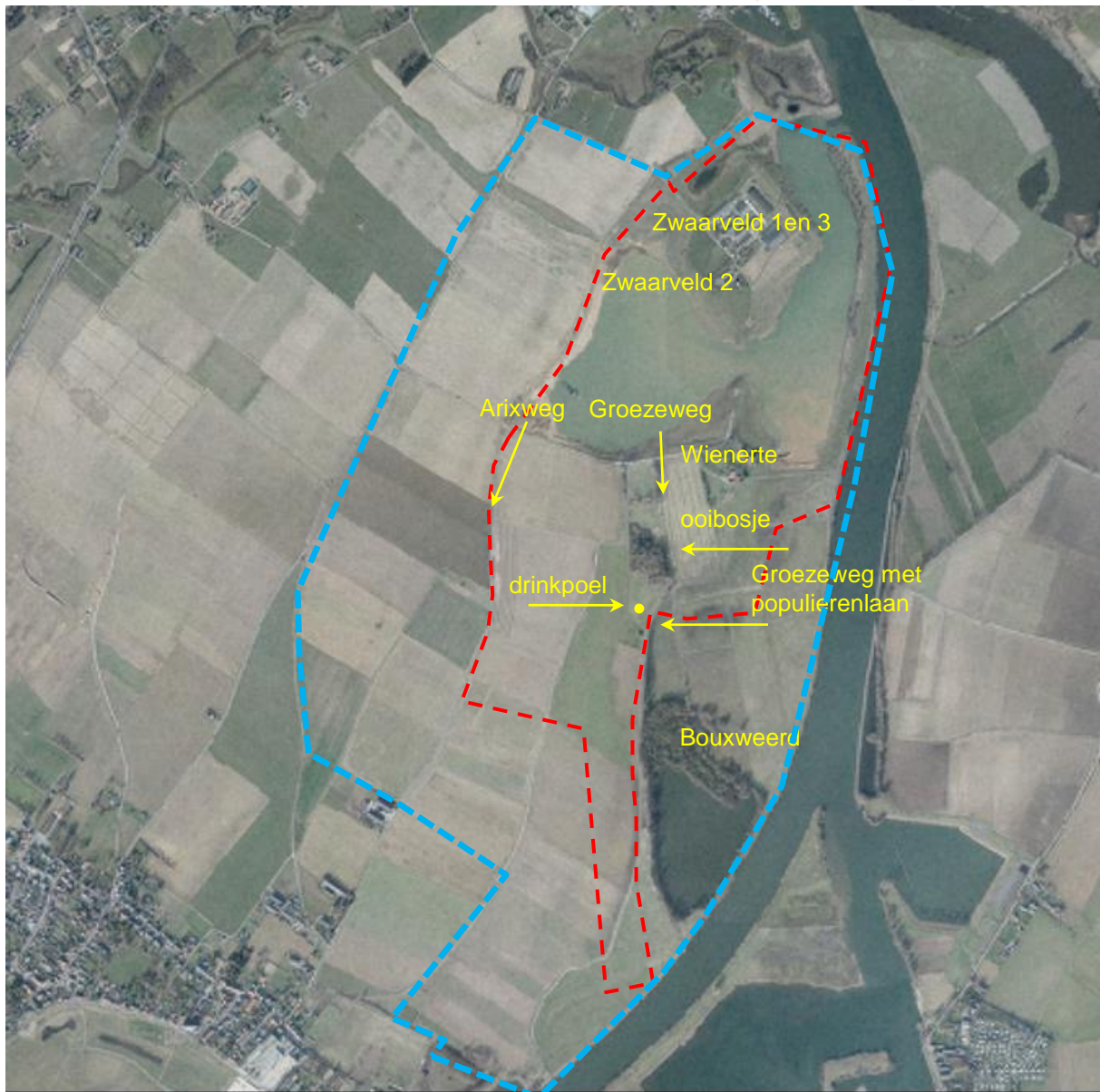

Figuur 1.1 Ligging van het gebied conform de MER gebiedsontwikkeling Wijnaerden in het rode gebied.

Het onderzochte gebied ligt in de uiterwaard tussen de Maas, de weg Wienerte, Arixweg en Groezeweg. Dit gebied bestaat uit akkers, begraasd grasland, een ooi bosje, houtsingels en de populierenlaan langs de Groezeweg, langs Wienerte een leegstaande hoeve en een bedrijfswoning en langs Zwaarveld een niet meer in gebruik zijnde grote veehouderij met eromheen beplanting.

Ecoplanning onderzocht in opdracht van Zand en Grindbedrijf Kuypers bv het voorkomen van beschermde flora en fauna in het onderzochte gebied. In voorliggend rapport wordt het project getoetst aan de Wet Natuurbescherming en nagegaan of een ontheffing Wet Natuurbescherming bij Gedeputeerde Staten van Limburg moet worden aangevraagd.

Figuur 1.2 Ligging van het plangebied tussen de rode lijn en het onderzoeksgebied tussen de blauwe lijn.

In het onderzochte gebied vinden de volgende werkzaamheden plaats (figuur 1.5):

- Aanleg van een hoogwatergeul ten oosten en zuiden van buurtschap Wienerte en ten noorden van de Bouxweerd. Deze is overigens al bijna klaar.
- Aanleg van een tweede hoogwatergeul ten westen en zuiden van het ooibosje en de plas Bouxweerd. Daarbij wordt het akkercomplex ten westen van het ooibosje en het grasland ten zuiden van het ooibosje en Bouxweerd vergraven.
- Binnen het plangebied (direct ten noorden van de bestaande ontgronding) is op de locatie Zwaarveld 1 – 3 een groot op dit moment niet meer in gebruik zijnde veehouderij met een vergunning voor ruim 4300 zeugen gevestigd. Dit bedrijf is door de initiatiefnemer aangekocht. Als onderdeel van de voorgenomen activiteiten / maatschappelijke meerwaarde, zal dit bedrijf worden gesaneerd en zullen de stallen worden gesloopt. De woning blijft behouden.

- Renovatie van hoeve Wienerte en de bedrijfswoning Wienerte. Deze voormalige agrarische bedrijfswoningen zijn thans niet meer als zodanig in gebruik. Als onderdeel van de voorgenomen activiteit wordt hier permanente bewoning gerealiseerd en wordt er één woning bijgebouwd. Mogelijk wordt één van de gebouwen getransformeerd tot een horecasteunpunt.

De ontstane landschappelijke eindsituatie levert een bijdrage aan de hoogwaterbescherming met een veiligheidsnorm van 1:250 voor het gebied Neer en Buggenum en stroomopwaarts (Roermond).

Figuur 1.3 Links één van de schuren te Zwaarveld 1 en rechts akkers nabij het ooibosje.

Figuur 1.4 Links de bedrijfswoning Wienerte en rechts de te renoveren hoeve Wienerte.

1.2 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 beschrijft de onderzoeksmethode. Hoofdstuk 3 behandelt de onderzoeksresultaten bestaande uit de resultaten van de veldbezoeken/monitoring en de toetsing op de Flora- en faunawet. Tot slot volgt in hoofdstuk 4 de conclusie.

Figuur 1.5 Eindbeeld project Wijnaerden conform de nieuwe voorkeursvariant.

2 ONDERZOEKSMETHODE

2.1 ALGEMEEN

Er is door Ecoplanning een literatuurstudie en een veldinventarisatie uitgevoerd in 2016 binnen het onderzochte gebied. In de periode 2007 - 2013 is door Sweco en in 2015 door Ecoplanning een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd.

Het doel van dit onderzoek is inzicht te krijgen welke beschermde soorten in het onderzochte gebied voorkomen. Deze soorten zijn beschermd in de beschermingsregimes tabel 2, tabel 3 of bijlage IV Habitatrictlijn of het betreffen vogelsoorten die beschermd zijn in de beschermingscategorieën 1 tot en met 4. De reden hiervoor is dat voor deze soorten een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vijfde lid, onderdeel C benodigd kan zijn. Vanwege de wijziging van de Flora- en faunawet in de Wet Natuurbescherming per 1 januari 2017 zijn ook de nieuwe beschermde soorten geïnventariseerd. Inmiddels is een concept vrijstellingenverordening door de Provincie Limburg gepubliceerd. Ook bestaat de intentie bij Provincie Limburg om de regelgeving voor vogels waarvan het nest jaarrond is beschermd te handhaven en daarbij de huidige beschikbare soortenstandaarden te hanteren. De toetsing vindt op basis hiervan plaats.

2.2 LITERATUURONDERZOEK

Geraadpleegde literatuur is afkomstig uit diverse verspreidingsatlassen, provinciale verspreidingsgegevens, Natuurtoets ontgronding gebiedsontwikkeling Wijnaerden (Ecoplanning, 2016), Ontgronding westzijde Groezeweg Neer - Hanssum Toets flora- en faunawet (Sweco, 2013), Dassenonderzoek met camera's Bouxweerd (Sweco, 2013) Afronding ontgronding Neer - Hanssum Natuurtoets (Sweco, 2012), Activiteitenplan Flora en Fauna Stroomlijn Maas Cluster 2 (Arcadis, 2016) en de database van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP). Uit de NDFP zijn de gegevens over de periode 2011 – 2016 gebruikt.

2.3 SOORTGERICHT ONDERZOEK

2.3.1 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Uit het onderzoek in de periode 2007 – 2015 (Sweco, Arcadis en Ecoplanning) en vanuit de literatuur blijkt dat de das en bever voorkomen in het onderzochte gebied. De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van de das en bever in het onderzoeksgebied is onderzocht zoals is beschreven in de beschikbare soortenstandaard das van het ministerie van EZ.

Om inzicht te krijgen in het effect van de activiteiten op de gunstige staat van instandhouding van de das, zijn ook de burchten die zich bevinden tussen Neer en Buggenum in beeld gebracht. Dit geeft inzicht in de toestand van de lokale dassenpopulatie.

Voor het onderzoek naar de aanwezigheid van steenmarter en overige grondgebonden zoogdieren zijn cameravallen geplaatst bij de dassenburcht, bosranden, oobosje en schuren Zwaarveld (figuur 2.1 geeft locaties cameravallen weer). Tevens is sporenonderzoek uitgevoerd na regenachtig weer. In tabel 2.1 zijn de bezoekdata en de lokale weersomstandigheden ter plaatse weergegeven.

Datum	soort	Weersomstandigheden	Aard onderzoek
02-05-2016	das, bever en steenmarter	16°C, zwaar bewolkt, windkracht 2	Sporen- en burchtenonderzoek
26-05-2016	das, bever en steenmarter	18°C, half bewolkt, windkracht 2	Sporen- en burchtenonderzoek
12-08 t/m 10-09-2016	das en steenmarter	n.v.t.	sporenonderzoek en cameraval
10-09 t/m 18-09-2016	steenmarter en bever	n.v.t.	sporenonderzoek en cameraval
13-10 t/m 22-10-2016	das en steenmarter	n.v.t.	sporenonderzoek en cameraval
09-11-2016	bever en das	4°C, zwaar bewolkt, windkracht 1	sporen- en burchtenonderzoek

Tabel 2.1 Data veldbezoeken onderzoek grondgebonden zoogdieren.

Figuur 2.1 Overzicht van de locaties cameravallen (letters).

2.3.2 VLEERMUIZEN

De door Sweco, Ecoplanning en Arcadis en vanuit de literatuur waargenomen vleermuissoorten zijn geïnventariseerd conform het vleermuizenprotocol dat is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (versie 2013). Ter voorbereiding en uitvoering zijn hiervoor de bomen en gebouwen met potentiële invliegopeningen naar verblijfplaatsen binnen het onderzochte gebied gelokaliseerd. Na de beoordeling hierop zijn vervolgens deze elementen onderzocht op functionaliteit voor vleermuizen. Hierbij is gebruik gemaakt van een heterodyne batdetector, voorzien van opname- en analyseapparatuur (merk Anabat Walkabout). Naast potentiële verblijfplaatsen zijn lijnvormige structuren onderzocht op gebruik als vlieg-/migratieroutes door vleermuizen zoals de bosrand van het ooibosje. In tabel 2.2 zijn de bezoekdata en de lokale weersomstandigheden ter plaatse weergegeven.

Datum	Moment onderzoek	Weersomstandigheden	Aard onderzoek
26-05-2016	avond	18°C, half bewolkt, windkracht 2	zomer- en kraamverblijfplaatsen
16-06-2016	avond	14°C, zwaar bewolkt, windkracht 3	zomer- en kraamverblijfplaatsen
15-07-2016	ochtend	12°C, half bewolkt, windkracht 2	zomer- en kraamverblijfplaatsen
12-08-2016	nacht	12°C, zwaar bewolkt, windkracht 2	paarverblijven
01-09-2016	nacht	11°C, half bewolkt, windkracht 2	paarverblijven
02-09-2016	nacht	11°C, half bewolkt, windkracht 2	paarverblijven
16-09-2016	nacht	16°C, half bewolkt, windkracht 2	paarverblijven
18-09-2016	nacht	14°C, half bewolkt, windkracht 2	paarverblijven

Tabel 2.2 Data en weersomstandigheden veldbezoeken vleermuizenonderzoek.

2.3.3 VOGELS

In en grenzend aan het onderzoeksgebied zijn buizerd, huismus, havik, kerkuil, sperwer en steenuil tijdens eerdere onderzoeken waargenomen. De buizerd, huismus, kerkuil en steenuil zijn geïnventariseerd conform de beschikbare soortenstandaard van het ministerie van EZ. Voor de overige soorten waarvoor geen soortenstandaard beschikbaar is, zijn geïnventariseerd conform de BMP Z methode van SOVON. Akkervogels zijn in 2016 geïnventariseerd conform de methode van de provincie Limburg, namelijk een uitgebreide territoriumkartering met drie maal een veldbezoek vanaf een half uur voor zonsopgang. In tabel 2.3 zijn de verschillende onderzoeksmomenten en de weersomstandigheden gedurende de veldbezoeken nader toegelicht.

Datum	Soort	Moment onderzoek	Weersomstandigheden
11-03-2016	Steen- en kerkuil	avond	2°C, half bewolkt, windkracht 2
02-04-2016	Akkervogels, buizerd, huismus, havik, kerkuil, sperwer en steenuil	ochtend	10°C, geheel bewolkt, windkracht 2
12-04-2016	Akkervogels, buizerd, huismus, havik, kerkuil, sperwer en steenuil	avond	10°C, half bewolkt, windkracht 2
02-05-2016	Akkervogels, buizerd, huismus, havik, kerkuil en sperwer	ochtend	14°C, half bewolkt, windkracht 3
26-05-2016	Akkervogels, kerkuil en sperwer	avond	18°C, half bewolkt, windkracht 2
16-06-2016	Akkervogels, kerkuil en sperwer	avond	14°C, half bewolkt, windkracht 3

Tabel 2.3 Data en weersomstandigheden veldbezoeken broedvogelonderzoek.

2.3.4 AMFIBIEËN, REPTIELEN EN VISSSEN

Uit het onderzoek in de periode 2007 – 2015 (Sweco, Arcadis en Ecoplanning) en vanuit de literatuur blijkt dat geen amfibieën en reptielen voorkomen in het plangebied die zijn beschermd zoals is weergegeven in paragraaf 2.1.

Voor amfibieën als bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt in de nieuwe natuurwetgeving een vrijstelling bij de uitvoer van ruimtelijke projecten. Deze soorten zijn niet geïnventariseerd.

In tegenstelling tot in de voorgaande jaren is het onderzochte gebied in 2016 niet op vissoorten geïnventariseerd, omdat in de nieuwe natuurwetgeving de bittervoorn niet meer is beschermd.

2.3.5 ONGEWERVELDE SOORTEN

De Neerbeek, Roer en Swalm bevinden zich in de nabijheid van het onderzochte gebied waarin de beekrombout, gaffelibel en rivierrombout (alleen in Roer) voorkomen. Echter, potentieel habitat (zandstrandjes, rivieren en grote beken met goede waterkwaliteit) voor deze beschermde soorten ontbreekt in het onderzochte gebied. Uit eerdere onderzoeken zijn deze soorten noch andere beschermde soorten aangetroffen. Een inventarisatie naar deze soorten of andere beschermde ongewervelden is niet nodig.

2.3.6 PLANTEN

In tegenstelling tot in de voorgaande jaren is het onderzochte gebied in 2016 niet op plantensoorten geïnventariseerd, omdat in de nieuwe natuurwetgeving groeiplaatsen van rapunzelklokje en wilde marjolein niet meer zijn beschermd. De nieuwe beschermde soorten zijn zeer zeldzaam en zijn volgens de beschikbare literatuur en voorgaande onderzoeken de laatste 10 jaar niet in de regio (tussen Maas, Buggenum en Neer) waargenomen.

3 RESULTATEN EN EFFECTBEOORDELING

3.1 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

3.1.1 DAS

Uit voorgaande onderzoeken (Sweco, Ecoplanning en Arcadis) blijkt het volgende:

jaar	Situatie burcht ooibosje	Overige waarnemingen
2008	geen	Prenten nabij Arixweg
2009	burcht en 1 vluchtpijp	onbekend
2010	burcht en 1 vluchtpijp	onbekend
2011	Vanwege hoogwater verlaten	prenten
2012	Bijburcht	Sporen op Groezeweg
2013	Bijburcht (vastgesteld middels cameraval)	Wissels en prenten
2015	Bijburcht	Sporen op akkers en grasland nabij ooibosje

Tabel 3.1 Overzicht van de verrichte waarnemingen das tijdens voorgaande onderzoeken (Sweco, Ecoplanning en Arcadis).

Tijdens de veldbezoeken uitgevoerd door Ecoplanning is het volgende waargenomen (zie figuur 3.2):

- 2 mei 2016: Tijdens dit veldbezoek bleek dat de tijdens eerdere onderzoeken aangetroffen bijburcht te zijn verstoord door een motorvoertuig. Daarbij was een deel van de vegetatie verwijderd en de burcht deels afgegraven. Echter er is een nieuwe dassenburcht aangetroffen meer in het centrum van het ooibosje met twee belopen pijpen en een pluk schaapswol voor de ingang. Elders in het plangebied worden in de nabijheid van het ooibosje prenten en wissels aangetroffen van de das.
- 26 mei 2016: Op de Groezeweg zijn prenten waargenomen.
- 2 t/m 9 september 2016: Ter plaatse van de nieuwe dassenburcht is met behulp van een cameraval waargenomen dat tijdens elke nacht de das de burcht aandeed. De burcht is dus goed belopen.
- 13 t/m 22 oktober 2016: Ter plaatse van het grasland ten noorden en ten zuiden van het ooibosje is met behulp van een cameraval tijdens meerdere nachten een foeragerende das waargenomen.

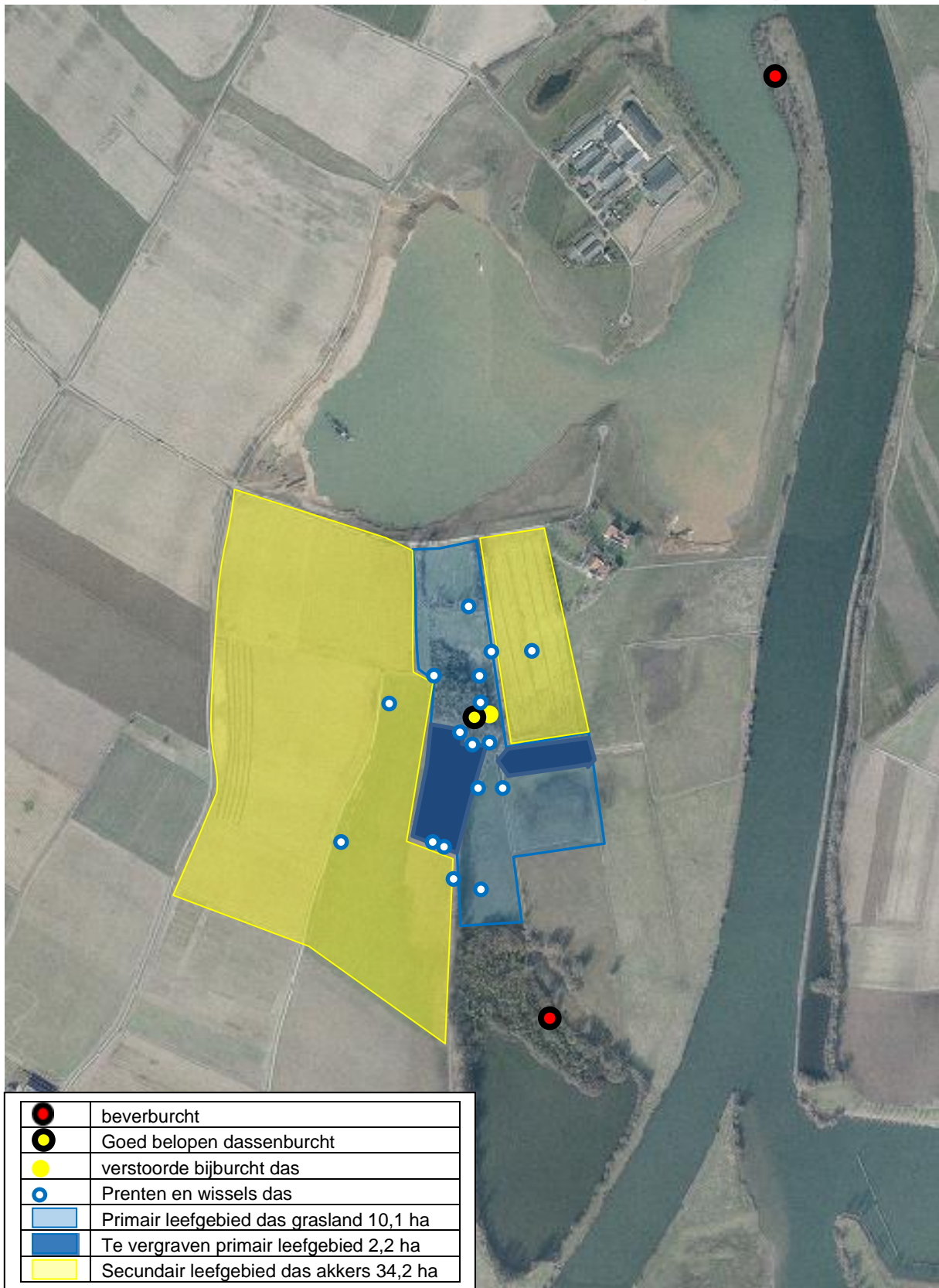
Datum	Situatie burcht onderzochte gebied	Overige waarnemingen	Omgeving onderzochte gebied
02-05-2016	Burcht verstoord, vondst nieuwe burcht 2 belopen pijpen met schaapswol voor ingang	prenten en wissels	niet onderzocht
26-05-2016	niet onderzocht	Sporen op Groezeweg	niet onderzocht
12-08 t/m 31-08-2016	Ter plaatse verstoorde bijburcht geen waarnemingen	niet onderzocht	niet onderzocht
02-09 t/m 09-09-2016	Elke nacht waarnemingen das bij nieuwe burcht met cameraval, ook 1 nacht steenmarter	Sporen op Wijngaardenweg	niet onderzocht
13-10 t/m 22-10-2016	Diverse nachten waarnemingen das in twee graslanden met cameraval	Wissels in grasland ten noorden en zuiden van ooibosje	Dassenterp Buggenum belopen

Tabel 3.1 Overzicht van de verrichte waarnemingen das in 2016.

Figuur 3.1 Links: Grasland dat frequent door de das als foerageergebied wordt gebruikt. Rechts: dassenwissel in grasland tussen de Wijnaerdenweg en het ooibosje.

Afgaand op de informatie van het Sweco, Ecoplanning en Arcadis verrichte veldonderzoek kan worden gesteld dat de bijburcht van 2008 tot 2015 is belopen. Sinds 2016 is als gevolg van een verstoring de das verhuisd naar een nieuwe burchtlocatie in het ooibosje. Uit het sporen- en cameraonderzoek blijkt dat de nieuwe burchtlocatie goed is belopen en dat er sprake is van twee belopen pijpen. Ten opzichte van de omgeving vormt de burcht een onderdeel van een lokale populatie bestaande uit vier belopen dassenburchten in het gebied tussen Neer, Buggenum en de Maas (figuur 3.3). De graslanden en akkers die grenzen aan de burcht worden benut als foerageergebied. De graslanden (10,1 hectare) bieden het gehele jaar voedsel en op basis van camera- en sporenonderzoek is dit primair foerageergebied. De akkers (34,2 hectare) bieden een deel van het jaar voedsel aan de das en is secundair foerageergebied.

Figuur 3.2 Overzicht van de waarnemingen grondgebonden zoogdieren.

Figuur 3.3 Verspreiding dassen(bij)burchten in het onderzochte gebied en in de omgeving.

3.1.2 BEVER

In de plas Bouxweerd en in hoogwatergeul ten oosten van Zwaarveld had de bever in 2015 in totaal twee burchten (Arcadis 2016). In 2016 zijn de burcht noch sporen van de bever aangetroffen in de plas Bouxweerd. In hoogwatergeul ten oosten van Zwaarveld is in 2016 ook geen burcht waargenomen, maar zijn alleen enkele oude knaagsporen gezien.

3.1.3 OVERIGE GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Op 3 september 2016 is de steenmarter met behulp van een cameraval waargenomen toen deze een pijp betrad ter plaatse van de nieuwe dassenburcht. De steenmarter benut de burcht als vaste verblijfplaats. Tijdens de inventarisatie met cameraval en sporenonderzoek

zijn geen aanwijzingen van de aanwezigheid steenmarter aangetroffen in de schuren van Zwaarveld 1.

Daarnaast zijn tijdens de inventarisaties ree, vos, konijn, haas, mol, rosse woelmuis, huismuis, veldmuis, woelrat, bosspitsmuis en bosmuis waargenomen. Deze staan op de provinciale (concept)vrijstellingenlijst.

3.1.4 TOETSING WET NATUURBESCHERMING

Als gevolg van de uitvoering van de geplande werkzaamheden zal een deel van het primaire foerageergebied van de das worden vergraven, namelijk 2,2 hectare (van de 10,2ha.). Het secundaire foerageergebied (34,2 hectare) wordt in z'n geheel vergraven. De activiteiten hebben een effect op de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats, maar omdat de graslanden ten noorden en ten zuidoosten van de burcht behouden blijven is de inschatting dat de das tijdens en na de ontgronding gebruik blijft maken van de burcht mits het huidige graslandbeheer in stand blijft. Verder wordt de vaste verblijfplaats (belopen burcht) van de das en steenmarter niet beschadigd of vernield. De ingreep kan conform artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming zonder ontheffing worden uitgevoerd.

3.2 VLEERMUIZEN

3.2.1 ALGEMEEN

Uit het onderzoek van de Sweco in 2012 en 2015 door Ecoplanning en Arcadis blijkt:

- Dat er sprake is van twee vliegroutes, namelijk de populierenlaan van de Groezeweg en de westelijke bosrand langs de Wijngaardenweg.
- De populierenlaan, het aangrenzend grasland ten westen van de Groezeweg en de beplantingen langs de weg Wienerte dienen als foerageergebied voor rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

3.2.2 ROSSE VLEERMUIS

Tijdens de veldbezoeken uitgevoerd door Ecoplanning is in 2016 (tabel 3.2 en figuur 3.4) is op 12 augustus 2016 in een schietwilg ter plaatse van de zuidkant van het ooibosje een kleine kolonie van de rosse vleermuis met vier individuen aangetroffen. In de populier langs de Groezeweg is op 12 augustus 2016 een paarverblijfplaats van een rosse vleermuis waargenomen. De graslanden aan weerszijden van de Groezeweg en de populierenlaan langs deze weg fungeren als foerageergebied voor rosse vleermuis, laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Figuur 3.4 Links: Ooibosje met boom met hierin kleine kolonie rosse vleermuis (vier individuen). Rechts: Populierenrij met hierin een paarverblijfplaats rosse vleermuis.

3.2.3 GEWONE DWERGVLEERMUIS

In de schuren van boerderij Zwaarveld bevinden zich drie zomerverblijven/paarverblijven gewone dwergvleermuis. Ter plaatse van de te behouden woning Zwaarveld 1 bevinden zich twee zomerverblijven/paarverblijven gewone dwergvleermuis onder de boeiboorden.

In de te behouden bomenrij aan de zuidkant van Zwaarveld bevinden zich twee paarverblijven van de ruige dwergvleermuis en de bomenrij wordt gebruikt door gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis als foerageerlocatie.

Ter plaatse van de bedrijfswoning en de hoeve Wienerte bevindt zich een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis.

Datum	resultaat onderzoek	locatie
26-05-2016	Een gewone dwergvleermuis foeragerend en acht gewone dwergvleermuisen foeragerend	Wienerte en Zwaarveld
16-06-2016	twee gewone dwergvleermuisen foeragerend	Wienerte
16-06-2016	Twee zomerverblijven gewone dwergvleermuisen in schuren, twee zomerverblijven gewone dwergvleermuisen in woning en twee rosse vleermuisen overvliegend	Bosschages Zwaarveld 2 en gebouwen Zwaarveld 1
15-07-2016	Een rosse vleermuis foeragerend, twee rosse vleermuisen overvliegend, twee gewone dwergvleermuisen foeragerend en een ruige dwergvleermuis foeragerend	Bosschages Zwaarveld 2 en gebouwen Zwaarveld 1
15-07-2016	Een watervleermuis foeragerend, een gewone dwergvleermuis foeragerend, een laatvlieger foeragerend en een rosse vleermuis foeragerend	Zuiden ooibosje en populierenrij Groezeweg
12-08-2016	Een rosse vleermuis foeragerend, een paarverblijf in populier en een kolonie rosse vleermuis (vier individuen) in schietwilg.	Ooibosje en populierenrij Groezeweg
12-08-2016	Vier gewone dwergvleermuisen foeragerend, een laatvlieger foeragerend en twee paarverblijven gewone dwergvleermuisen	Bosschages Zwaarveld 2 en gebouwen Zwaarveld 1
01-09-2016	Twee rosse vleermuis foeragerend, twee gewone dwergvleermuis sociaal gedrag	Zuiden ooibosje en Wienerte
16-09-2016	Zes gewone dwergvleermuisen foeragerend, drie rosse vleermuis overvliegend, een rosse vleermuis foeragerend, een grootoorvleermuis foeragerend, zeven ruige dwergvleermuisen foeragerend, een watervleermuis langstrekend, twee paarverblijven van de ruige dwergvleermuis, een gewone dwergvleermuis sociaal gedrag, en twee laatvlieger foeragerend	Bosschages Zwaarveld 2 en gebouwen Zwaarveld 1
18-09-2016	Twee foeragerende gewone dwergvleermuisen, een paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis	woning Zwaarveld 1

Tabel 3.2 Overzicht van de verrichte waarnemingen tijdens het vleermuisenonderzoek.

Figuur 3.5 Gebouwen van het stallencomplex Zwaarveld 1 -3 met onder de boeiboorden zomer- en paarverblijf gewone dwergvleermuis.

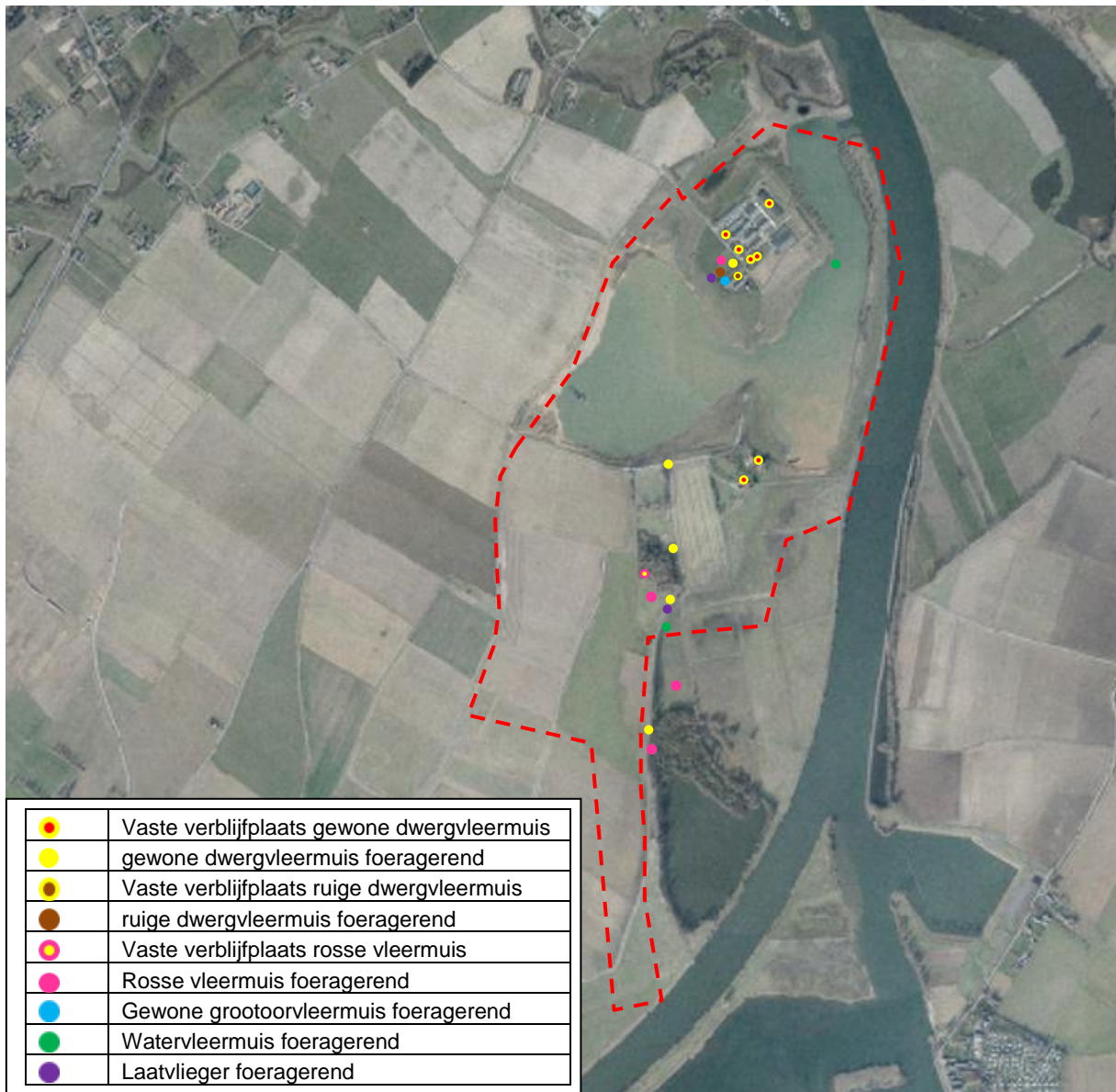

Figuur 3.6 Links: Bomenrij Zwaarveld 2 die wordt gebruikt door ruige dwergvleermuis als paarverblijf en als foerageergebied door vijf soorten vleermuizen. Rechts: Woning Zwaarveld 1 met onder de boeiboorden zomer- en paarverblijven gewone dwergvleermuis. De bomenrij en woning blijven behouden.

Figuur 3.7 Links: Hoeve Wienerte dat door een gewone dwergvleermuis wordt gebruikt als paarverblijf. Rechts: Bedrijfswoning Wienerte dat door een gewone dwergvleermuis wordt gebruikt als paarverblijf. Beide worden gerenoveerd.

Figuur 3.8 waarnemingen vleermuizen in het onderzochte gebied.

3.2.4 TOETSING WET NATUURBESCHERMING

De activiteiten hebben geen effect op de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaats van de rosse vleermuis, omdat:

- De kolonie van de rosse vleermuis bevindende in het ooibosje behouden blijft
- Geen bomen in het ooibosje worden gekapt zodat de soort kan wisselen van verblijfplaats.
- De populierenlaan langs de Groezeweg blijft gehandhaafd zodat deze kan blijven fungeren als vliegroute, foerageergebied en als paarverblijf.
- De soort ook foerageert boven water en een hoogwatergeul een nieuw foerageergebied levert.

Voor wat betreft de gewone dwergvleermuis zal bij de sloop van de schuren te Zwaarveld 1 en 3 een overtreding ontstaan op de Wet Natuurbescherming, omdat hierin drie vaste verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis bevinden.

Bij een renovatie van de bedrijfswoning en hoeve te Wienerte zal alleen een overtreding ontstaan op de Wet Natuurbescherming indien de boeiboorden worden verwijderd en de spouwmuren worden opgevuld.

3.3 BROEDVOGELS

3.3.1 *BUIZERD*

Tijdens de veldbezoeken van 2 april 2016, 2 mei 2016 en 26 mei 2016 is een bezet nest van de buizerd in het onderzoekgebied ter plaatse van het oobosje aangetroffen (figuur 3.9).

3.3.2 *HAVIK*

De havik had in het wilgenbos ten noorden van de plas in Bouxweerd in 2015 een nest (Arcadis en Ecoplanning, 2016). In 2016 zijn geen tekenen van een nest of territorium van de havik waargenomen.

3.3.3 *HUISMUS*

Op 2 april 2016 en 2 mei 2016 is een zingende huismus waargenomen ter plaatse van de aan Zwaarveld 2 gelegen woning. De soort foerageert op het erf van de woning.

3.3.4 *KERKUIL*

De kerkuil is waargenomen op 15 juli 2016 en 14 september 2016 in de te slopen schuren van Zwaarveld 1. Tijdens beide keren vloog een kerkuil rond in één van de schuren. In de schuren bevindt zich geen nestkast. Er zijn geen nest of pas uitgevlogen jongen waargenomen noch zijn er andere indicaties van een broeden (roep) waargenomen; de locatie wordt niet beschouwd als vaste verblijfplaats voor de soort.

3.3.5 *SPERWER*

De sperwer had alleen in 2015 een nest in de houtsingel ten noorden van het oobosje (Arcadis, 2016).

3.3.6 *STEENUIL*

Tijdens de reguliere steenuil inventarisatie op 11 maart, 2 april 2016 en 12 april 2016 is de soort niet waargenomen. De steenuil is op 18 september 2016 wel roepend waargenomen te Zwaarveld 2. De locatie Zwaarveld 2 wordt beschouwd als een rustplaats voor de steenuil.

3.3.7 *AKKERVOGELS*

In 2016 zijn de volgende soorten waargenomen (figuur 3.9):

- patrijs: een territorium op grasland Zwaarveld en een territorium ten zuidwesten van het plangebied langs Arixweg;

- kievit: een territorium op een akker direct ten westen plangebied;
- gele kwikstraat; drie territoria op akkers in het plangebied;
- veldleeuwrik: twee territoria bevonden zich op een akker en twee bevonden zich op een akker direct ten westen plangebied;
- scholekster: een territorium bevond zich op een akker in de zuidwesthoek van het plangebied en eentje bevond zich op een akker direct ten westen plangebied;
- graspieper: In het plangebied zijn twee territoria waargenomen in het grasland ten oosten van de Groezeweg.

3.3.8 TOETSING WET NATUURBESCHERMING

De activiteiten hebben geen effect op de functionaliteit van de nestplaats als vaste rust- of verblijfplaats van de buizerd, omdat:

- Het nest van de buizerd wordt niet als gevolg van de geplande werkzaamheden beschadigd of vernietigd, omdat het ooibosje wordt gespaard.
- De graslanden ten noorden van het ooibosje behouden blijven en blijven fungeren als foerageergebied. Daarnaast vindt ten noorden van de weg Wienerte geen ontgrondingswerkzaamheden meer plaats, dus ook de oevers blijven beschikbaar als foerageergebied.

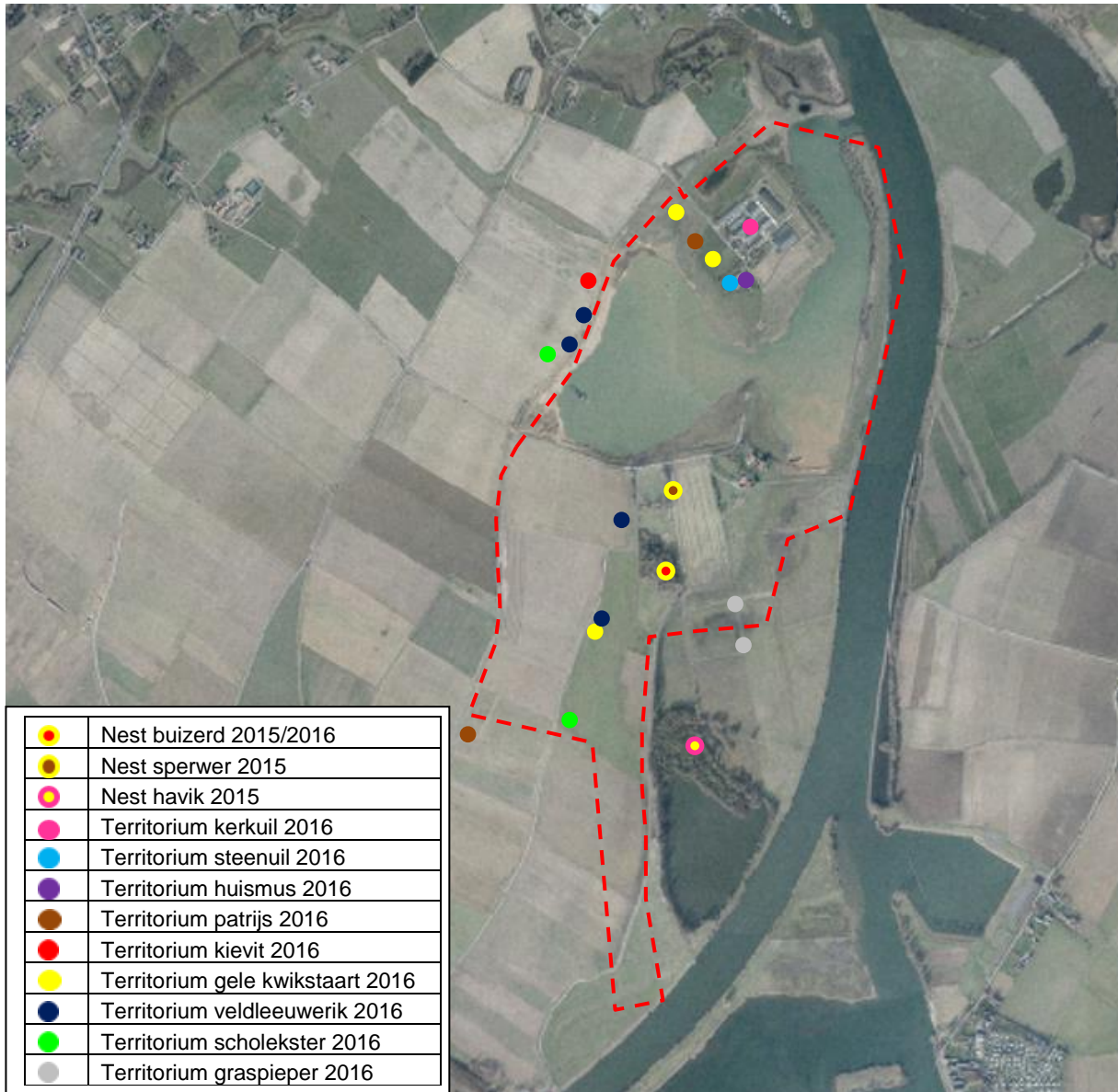
De ingreep kan conform artikel 3.1 van de Wet Natuurbescherming zonder ontheffing worden uitgevoerd.

Ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en steenuil blijven gehandhaafd, rondom Zwaarveld vinden geen ontgrondingen plaats en het erf van Zwaarveld 2 en aangrenzend grasland blijft behouden. De ingreep kan ook voor deze soorten conform artikel 3.1 van de Wet Natuurbescherming zonder ontheffing worden uitgevoerd.

De waarnemingslocatie van de kerkuil wordt gesloopt. Echter, omdat er geen aanwijzingen zijn verricht dat de kerkuil in de schuren heeft gebroed of een vaste rustplaats heeft, zal de sloop van de schuren niet leiden tot een overtreding met de Wet Natuurbescherming voor wat betreft de kerkuil.

Het leefgebied en nesten van de akkervogels binnen het plangebied worden vernietigd. De vaste verblijfplaatsen van deze akkervogels zijn alleen beschermd tijdens het broedseizoen zijnde 15 maart - 15 augustus. Als buiten deze periode grondverzet plaats vindt, treedt geen overtreding op met de Wet Natuurbescherming.

Figuur 3.9 waarnemingen broedvogels in het onderzochte gebied.

4 CONCLUSIE

Het onderstaande schema geeft een overzicht van soorten waarvoor een ontheffing Wet Natuurbescherming wordt aangevraagd bij Gedeputeerde Staten van Limburg.

Soort	Aanvraag ontheffing voor artikel	Aanvraag ontheffing voor belang
Gewone dwergvleermuis	vernietiging vaste verblijfplaats (zomer- en paarverblijfplaats)	D,E

Schema 1 Soort waarvoor een ontheffing op de Wet Natuurbescherming wordt aangevraagd bij Gedeputeerde Staten van Limburg.

Het wordt aanbevolen om bij de werkvolgorde rekening te houden met daar waar verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis bevinden. Hoe dat het beste kan worden uitgevoerd wordt opgenomen in een nog op te stellen activiteitenplan in het kader van de ontheffingsaanvraag. Hierin zullen de mitigerende- en compenserende maatregelen voor de gewone dwergvleermuis worden uitgewerkt.

De vogels waarvan het nest wordt vernietigd zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Dat betekent dat locaties waarin deze broeden als de kleine plas, bomen en struiken, in principe buiten het broedseizoen (15 augustus tot 15 maart) worden vernietigd (kap en grondverzet). Als dit niet kan, dan vindt in de periode 16 maart tot 14 augustus het grondverzet en de bomenkap plaats, doch nadat een inventarisatie vogelnesten is uitgevoerd door een deskundige.